

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

PSZ Japie Krekel

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 11 januari 2019

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 29 oktober 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op peuterspeelzaal Japie Krekel. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de peuterspeelzaal is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voerschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Waalwijk een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

Het team is zeer betrokken bij de peuters en staat écht open voor ideeën en suggesties om het nog beter en prettiger te maken voor de peuters.

De peuters worden voldoende voorbereid op de basisschool. Er wordt gewerkt met een vve-programma. Bovendien krijgen de doelgroepeuters meerdere keren per week extra ondersteuning van een speciale taalcoach. Ouders, waar we mee gesproken hebben, geven aan dat er met leuke thema's wordt gewerkt waar hun kinderen veel van leren.

De afspraken, regels en routines op de groep zijn helder voor de peuters. Dit zorgt voor een voorspelbaar en positief klimaat. De leiding van het kinderdagverblijf weet wat er goed gaat op de peutergroep, maar zeker ook waar nog kansen liggen om de kwaliteit te verbeteren of te versterken.

Wat kan beter?

We vinden dat Japie Krekel de ontwikkeling van de doelgroepeuters beter in de gaten kan houden en meer kan nadenken over welke activiteiten deze kinderen nodig hebben. Nu krijgen de doelgroepeuters vaak allemaal dezelfde activiteiten terwijl er grote verschillen in ontwikkeling zijn. Daarnaast vinden we dat het soms te lang duurt voordat binnen de organisatie hulp gevraagd en geboden wordt bij kinderen die dat nodig hebben. Ook vinden we dat Japie Krekel alle doelgroepeuters met de basisschool moet bespreken voordat ze naar groep 1 gaan. Dat gebeurt nu niet bij alle doelgroepeuters, terwijl de gemeente dat wel zo afgesproken heeft.

Kinderopvangorganisatie: Mikz

LRK-nummer: 401366534

Totaal aantal doelgroepeuters: 9

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	14

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuterspeelzaal Japie Krekel.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en wijkmanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de wijkmanager en de pedagoog.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

K Kan beter

V Voldoende

G Goed

.....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuterspeelzaal Japie Krekel.

Conclusie

In dit onderzoek op peuterspeelzaal Japie Krekel constateren we dat de kwaliteit van de voorschoolse educatie (ve) op orde is. Het merendeel van de onderzochte standaarden is als voldoende gewaardeerd, van twee standaarden (Zicht op ontwikkeling en Ontwikkelingsresultaten) vinden we dat het beter kan.

Context

Peuterspeelzaal Japie Krekel is onderdeel van Mikz Kinderopvang. Mikz biedt naast peuterwerk ook kinder-, buitenschoolse-, tussenschoolse- en gastouderopvang aan. In de vestiging Japie Krekel wordt echter alleen peuteropvang geboden. Peuterspeelzaal Japie Krekel is zelfstandig gevestigd naast een wijkcentrum. Omdat de peuters van Japie Krekel naar drie verschillende basisscholen uitstromen is bewust gekozen om niet bij een basisschool in te trekken. Japie Krekel beschikt over twee ruimtes en een mooie buitenspeelplaats inclusief tuin.

De peuterspeelzaal is zes dagdelen per week geopend en kan ongeveer 40 peuters opvangen. Op dit moment zijn 9 van deze 40 peuters doelgroeppeuter. Zij komen vier ochtenden per week naar Japie Krekel. Twee pedagogisch medewerkers vormen het vaste team van Japie Krekel. Vier keer per week is ook een taalcoach aanwezig voor het bieden van extra taalondersteuning.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 12 september 2018 een nader onderzoek naar de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er zijn geen afspraken gemaakt over vervolgtoezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk beschrijven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard bij peuterspeelzaal Japie Krekel.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1 Aanbod: Het aanbod is breed en de thema's zijn betekenisvol voor de peuters.

Deze standaard waarden we als voldoende. Er wordt gebruik gemaakt van een vve-programma, dat gericht is op de brede ontwikkelingsstimulering. Het team is zich hier goed bewust van en zorgt er daadwerkelijk voor dat in het aanbod alle ontwikkelingsgebieden voldoende aan bod komen. Zo wordt er bijgehouden welke peuter welke activiteit binnen het thema heeft gedaan, waarbij getracht wordt om de vve-kinderen extra herhalingsmomenten te bieden. Daarnaast is vier keer per week een taalcoach aanwezig die individueel of in kleine groepjes met leesprentenboeken aan de slag gaat. De materialen in de groep liggen of staan, waar mogelijk, op ooghoogte van de peuters. Op die manier kunnen de peuters zelf overal goed bij, wat weer belangrijk is voor hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid op de groep.

Ondanks de waardering 'voldoende' voor de standaard Aanbod, zien we ook nog kansen voor verdere ontwikkeling.

We zien vooral kansen om de speel- en leeromgeving verder te ontwikkelen. Zo kunnen de hoeken meer 'meekleuren' met de thema's, waardoor ook het spel in hoeken als vanzelf in de sfeer van het thema blijft en zodoende extra herhaling biedt. Daarnaast is het aan te bevelen om de hoeken meer dan nu met levensechte materialen te vullen, zoals bijvoorbeeld echte pannen en pollepels, verpakkingsdoosjes, een echte wasmand met was, verkleedkleden, takken en dennenappels, etc. Hierdoor sluit de speelwereld beter aan op de leefwereld thuis en worden kinderen meer geprikkeld om te spelen.

OP2 Zicht op ontwikkeling: De peuters zijn allemaal in beeld, maar gegevens kunnen beter gebruikt worden.

Deze standaard waarden we als 'kan beter'. De pedagogisch medewerkers houden de ontwikkeling van alle peuters bij met behulp van het Cito-peuter-volgsysteem. Dit bestaat uit beknopte observatielijsten en een aantal toetsen. Op deze manier zijn alle peuters in beeld en kunnen de pedagogisch medewerkers op tijd signaleren of er mogelijk sprake is van een ontwikkelingsachterstand of voorsprong. Wanneer een peuter met speciale zorg de overstap maakt naar de basisschool, kan er een overdrachtsgesprek tussen de pedagogisch medewerker (mentor) en de leerkracht van groep 1/2 plaatsvinden. De pedagogisch medewerker maakt een eigen inschatting over de noodzaak hiervan. Wanneer kinderen op de peutertoetsen een D scoren, worden ze na drie maanden opnieuw getoetst. Is dit weer een D-score dan stelt de pedagogisch medewerker een handelingsplan op. Zij geeft hierin aan welke extra activiteiten ze met dit kind zullen uitvoeren en geven ook aan wat ouders thuis zouden kunnen doen. Bij het eerstvolgende toetsmoment wordt nagegaan of er voldoende vooruitgang is.

Wij waarderen deze standaard als 'kan beter' om een aantal redenen. Op de eerste plaats hebben de vve-peuters niet structureel een apart zorgdossier, waarin doelen zijn opgenomen waaraan gewerkt wordt in de betreffende periode. De vve-peuters komen weliswaar 4 dagdelen en ontvangen hiermee beduidend meer aanbod dan de peuters die maar 2 dagdelen per week komen, maar dat is voor veel vve-peuters nog niet voldoende om de ontwikkelingsachterstand in te halen. Hiervoor is gerichte, planmatige zorg nodig, die ook regelmatig geëvalueerd en bijgesteld wordt. Op de tweede plaats leiden alleen de resultaten op de peutertoetsen tot een handelingsplan. Wij denken echter dat ook juist observatiegegevens aanleiding geven om een gerichte planmatige aanpak in te zetten, zeker bij doelgroeppeuters. Op de derde plaats vinden we dat een evaluatie na drie maanden wel erg laat is en weinig feedback geeft over of de extra aandacht succesvol is geweest. Tot slot kan de informatie van de taalcoach (die individueel met kinderen werkt) beter benut worden om ook in de groep het aanbod op de kinderen af te stemmen. We hebben gezien dat de pedagogisch medewerkers zich inspinnen om ieder kind recht te doen, maar dat het aantal kinderen met (gedrags)problematiek een zwaar beroep op hen doet. Tegelijkertijd constateren we ook dat de pedagogisch medewerksters soms (te) lang wachten met het inwinnen van (intern) advies. En als dat wel gebeurt, duurt het soms ook weer lang voordat hier gehoor aan wordt gegeven. De zorgstructuur of ondersteuningsstructuur van Mikz is op dit moment op deze locatie dan ook onvoldoende ondersteunend en sturend om tot gerichte planmatige zorg te komen.

OP3 Educatief handelen: De sfeer op de groep is prettig. Het koppelen van individuele ontwikkelingsdoelen aan de themaplanning kan beter.

Deze standaard waarderen we met een voldoende. De sfeer op de groep is prettig, de peuters zijn zichtbaar op hun gemak. Indien er toch iets voorvalt, of een peuter komt verdrietig binnen, weten de pedagogisch medewerkers hier professioneel mee om te gaan. Ook de ouders, waarmee we hebben gesproken, gaven dit expliciet aan. Ze geven hun peuter met een gerust en goed gevoel af. Ze hebben veel vertrouwen in de pedagogisch medewerkers.

We zien dan ook vooral een verbeterkans binnen het educatief handelen van de pedagogisch medewerksters. Bijvoorbeeld in het bewuster vooraf koppelen van ontwikkelingsdoelen aan de themaplanning en bijbehorende activiteiten. Het zicht op de ontwikkeling van de peuters is een verbeterpunt (zie beschrijving bij standaard OP2). Wanneer de peuters goed in beeld zijn, kunnen deze gegevens gebruikt worden bij de themaplanning en ontwikkelingsstimulering van individuele of groepjes peuters. In het bijzonder voor vve-peuters is dit een belangrijke kans. De taalcoach kan hier dan ook gericht op aansluiten. Door het vooraf (kort) op te nemen in de themaplanning (met welke peuters werk je aan welke doelen bij de verschillende geplande activiteiten) kan ook aan het einde van het thema beter nagegaan worden of de ontwikkelingsdoelen gerealiseerd zijn. Zo niet, dan betekent dit vervolgens weer iets voor de opzet van het nieuwe thema.

OP4 (extra) Ondersteuning: Heldere structuur voor inzet externe hulp

Deze standaard waarderen we als voldoende. Miks kent een duidelijke structuur voor wat betreft de samenwerking met externe hulpverleners. Zo overleggen de pedagogisch medewerksters met enige regelmaat met de jeugdverpleegkundige van de GGD die ook tussendoor beschikbaar is voor vragen. Via de wijkmanager zijn ook andere externe instanties benaderbaar zoals logopedie of het CJG. Net als bij OP2 merken we ook hier op, dat soms lang gewacht wordt voordat beschikbare externe hulp wordt ingeschakeld.

OP6 Samenwerking: Voldoende samenwerking met ouders, warme overdracht naar basisschool verdient aandacht

Deze standaard waarderen we als voldoende. Dit oordeel baseren wij vooral op de samenwerking met de ouders, de GGD en de participatie in het wijkcluster. De ouders zijn zeer tevreden. Zij vinden de pedagogisch medewerksters laagdrempelig en kunnen met vragen en zorgen altijd bij hen terecht. Van de inloop wordt goed gebruik gemaakt. De samenwerking binnen het wijkcluster gaat vooral over structuren en werkwijzen op wijkniveau en weinig over feitelijke samenwerking tussen bijvoorbeeld voorschool en basisschool. Dit is deels begrijpelijk omdat de peuters van Japie Krekel naar meerdere

basisscholen uitstromen. Toch zou Japie Krekel zich meer kunnen inspannen om in ieder geval bij doelgroepeuters zorg te dragen voor een gestructureerde warme overdracht. Dit is ook zo afgesproken binnen de gemeente Waalwijk.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•		

OR1 Onderwijsresultaten: Er zijn nog geen afspraken over voorschoolse educatie gemaakt.

Deze standaard waarden we als 'kan beter'. Er wordt nog niet gewerkt vanuit hogere verwachtingen/ einddoelen, die doelgroepeuters eventueel moeten halen aan het eind van de voorschoolse periode. Zo vinden er bijvoorbeeld nog geen gesprekken (intern en extern) plaats over gewenste ontwikkelingsgroei, afgestemd op de kenmerken van individuele peuters of een groep peuters. Hier zijn op gemeentelijk niveau en met de schoolbesturen geen afspraken over gemaakt.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1 Kwaliteitszorg: In opbouw.

Deze standaard is als 'voldoende' gewaardeerd. Mikz kinderopvang beschikt over een eigen kwaliteitsinstrument waarmee zij jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering op de locatie evalueert. Dit levert een goede kijk op of het educatief handelen verloopt zoals Mikz dat voor ogen heeft. Het instrument wordt om de twee jaar ingevuld door een kwaliteitsmedewerker van Mikz op basis van observaties en gesprekken op de peuterspeelzaal. Het andere jaar vullen de pedagogisch medewerkers het instrument zelf in. Verbeter- of aandachtspunten die uit deze evaluatie naar voren komen, worden geagendeerd in het zeswekelijks groeps gesprek tussen de pedagogisch medewerkers en de wijkmanager. Bij Japie Krekel is dit instrument nu twee jaar in gebruik.

Ondanks de waardering 'voldoende' zien we nog wel kansen voor verbetering. Zo zouden de verbetertrajecten strakker uitgelijnd kunnen worden in tijd en doelen, zodat ook een heldere evaluatie achteraf mogelijk is. Verder zouden de specifieke vve-afspraken vanuit het gemeentelijk beleid nadrukkelijker meegenomen kunnen worden in de evaluatiesystematiek (voor zover op locatieniveau relevant). Een van die afspraken is bijvoorbeeld dat alle doelgroepkinderen een warme overdracht naar de basisschool krijgen. Het is van belang dat Mikz ook nagaat of dit daadwerkelijk op iedere locatie gebeurt en kan onderbouwen wanneer dit niet gebeurt.

KA2 Kwaliteitscultuur: De cultuur is gericht op ontwikkeling, maar nog vooral op de eigen locatie gericht.

Deze standaard waarden we als voldoende. Er is zeker bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie verder te ontwikkelen. Beide pedagogisch medewerksters zijn ook geschoold voor vve. Er is sprake van een gezamenlijk verantwoordelijkheidsbesef voor alle kinderen op Japie Krekel. Verder is er sprake van een open aanspreekcultuur. Er liggen echter kansen om actiever de uitwisseling van kennis en vaardigheden op te zoeken buiten de eigen locatie. Mogelijk kan de locatie actiever en intensiever contact zoeken met andere locaties, die voorschoolse educatie aanbieden. Zowel binnen de Stichting als daarbuiten. Dit is overigens momenteel voor Mikz al een belangrijk veranderonderwerp.

KA3 Verantwoording en dialoog: Verantwoording vooral kwantitatief, dialoog met diverse partners

We waarden deze standaard als voldoende. De peuterspeelzaal verantwoordt zich, via de houder, aan de gemeente over met name de kwantitatieve gegevens en de voorwaarden voor vve. Dit gebeurt op drie manieren.

Ten eerste via de jaarlijkse GGD inspecties, die ook de basisvoorwaarden voor het bieden van voorschoolse educatie beoordelen. Ten tweede via het 'formulier vaststelling budget- en exploitatiesubsidie'. Hierin is een bijlage opgenomen waarin is aangegeven welke doelstellingen gerealiseerd zijn en activiteiten zijn uitgevoerd op het gebied van peuterspeelzaalwerk, vve en Taalimpuls. Ten derde door het aanleveren van gegevens voor de gemeentelijke monitor Waalwijk Taalrijk. Ook hier worden uitsluitend kwantitatieve gegevens opgevraagd, zoals het aantal doelgroepeuters en het aantal peuters en ouders die deel hebben genomen aan de taalactiviteiten vanuit het gemeentelijke uitvoeringsprogramma Waalwijk Taalrijk.

Bij deze verantwoording vallen twee zaken op. Ten eerste betreft het vooral een kwantitatieve verantwoording. Het is een gemiste kans voor de gemeente dat er geen inhoudelijke verantwoording gevraagd wordt en dat de aangeleverde kwantitatieve gegevens weinig kwalitatief geanalyseerd worden. Ten tweede is het opvallend dat de gemeente geen verantwoording vraagt aan de houder over de

aanvullende subsidievoorwaarden, zoals aangegeven in de 'Regeling Peuteropvang en Voorschoolse Educatie gemeente Waalwijk'.

Mikz zoekt wel voldoende dialoog met diverse partners. Belangrijke partner is de gemeente. Hier zijn regelmatig gesprekken mee en worden overwegend als constructief ervaren.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij herkennen de bevindingen van de inspectie en geven deze op de volgende wijze een plaats binnen ons programma.

Mikz is momenteel bezig met het trainen van alle pedagogisch medewerkers in een meer kindgerichte werkwijze, ontwikkelt door HetKan! Naast het pedagogisch handelen zal er ook een training komen in 2019 van een nieuw kindvolgsysteem: Looqin. Zoals er in de inspectieverslagen al melding van wordt gemaakt zal hierin ook de motorische ontwikkeling zijn opgenomen.

U constateert ook een arme speel/leer omgeving. Mikz is bezig om alle locaties te herinrichten.

Er wordt gelet op meer uitdagend, levensecht en natuurlijk spelmateriaal. De voorschoolgroepen zullen een taalrijke omgeving krijgen d.m.v. boeken. Wij zijn bezig om hiervoor subsidiemiddelen te verkrijgen.

Samen met de gemeente zijn we aan het kijken hoe we een eventuele voorschoolcoach zouden kunnen inzetten. Om vooral de zorgstructuur efficiënt en afdoende te kunnen inzetten en om het opbrengstgericht werken meer vorm te kunnen geven. Het zijn nu de pedagogisch medewerkers die te veel taken en te weinig uren hebben om hun werk goed te kunnen uitvoeren.

Wij zien de gesprekken met u en de gemeente met plezier tegemoet.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

